

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“; „4.50“
za četrt leta „1.50“; „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana javna zahvala, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasiloslovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč.«

Prva slovenska ljudska šola v Trstu.

Težaven je položaj naroda Slovenskega oziroma na sredstva, katere more uporabljati za duševni svoj razvoj. Ako prav je narod številno le majhen, vendar so njega okolnosti v raznih pokrajinah, v katere je razcepljen, tako različne, da bi bilo skoraj misliti: ta del živi v enoj, drugi v drugej, oni zopet v tretjej državi, kojih vsaka ima svojo vstanovo in različne zakone. Slovenci v Kranjskeje priborili so si duševno in narodno svobodo; ne more pa se s tem ponajti južni Štajerc, še manj borni sin Korotane, in prav tako Slovenec na Primorskem. Primorec kot faktor niti ne števa, kajti osamljen mora napenjati vse svoje sile za obstoj; ni si pridobil še toliko trdnih tal, da se v njih, na lastnej svojej zemlji, tolikanj krepko ukorenini, da more misliti zate na daljni, samostalni narodni razvoj. Protivniki ne dajo nam potrebnih šol; posebno kar se tiče ljudskih šol v okolici našega mesta, so več ali manj neposredno odvisne od naše diktature, katera jim samovoljno narekuje „zakone“, po kojih se naši otroci odtujajo svojej narodnosti ter vzgajajo v najzagrizlejšje nasprotnike lastnega svojega jezika. Mesto pa, bože moj! je neodrešen del slavnega kraljestva onkraj luže ter vporablja vsako ugodno priliko, da v tem smislu celo javno demonstrira. Deželna oblastnija, odnosno mestni magistrat, pripozna v Trstu živeče Nemce, Grke, Turke — ako treba celo Japonce — toda Slovenca nikdar. „Uči se italijanski; ako nečeš, poberi svoja kopita, zapusti svoj dom ter izseli se — v Ljubljano!“ Take in enake nasvete moreš slišati čestokrat v mestnej palači. Kdor ima silo, ima tudi pravico. Moral je zatoraj borni Slovenec truditi se na drug način, da se dokoplje do tega, kar mu gre, kar bi bil uže od davna dobil, ako ne bi bil v svojo nesrečo — Slovenec! Družbi sv. Cirila in Metoda ni izbeglo, v kakšnej veliki nevarnosti je narodnost slovenska ob obalnih Adrije, posebno v mestu tržaškem in zatorej obrnila je skrbeče svoje oko v prvej vrsti na nas osamljene ovčice in nam odprla slovensko otroško zabavišče.

Bil je to prvi korak plodnega delovanja. Tržaški rodoljubi, posebno naša podružnica trudili so se na vso moč, da si pridobijo tudi osnovno šolo; niso se strahili neverjetnih zaprek, katere jim je stav-

ljala in še stavlja mestna občina in najlepše plačilo za vse britkosti, za ves trud, jim je odprtje prvega razreda slovenske osnovne šole! Slovenski roditelji! Na Vas je sedaj, da dokažete svetu, kako potrebna nam je bila šola v mestu; vpisujte svojo dečo marljivo v narodno šolo in sprevidili bodejo protivniki naši, da nam ne zadostuje le samo ena šola, temveč da nam jih treba več. Odvzeti mora zatem mestna občina družbi sv. Cirila in Metoda težko breme vzdrževanja, kajti ona mora skrbeti tudi za druge soročnike, katerim prete iste nevarnosti, kakor nam. Prvi pogoj narodne svobode je narodna šola; ne zatajujte zatorej materni svoj jezik; priznajte, da ste vredni Slovenci, — otroci Vaši Vas bodo zato blagoslavljali!

Upisovanje začne v ponedeljek 17. t. m. ob 9. uri zjutraj v hiši št. 5 ulice Giuliani pri sv. Jakopu, (Otrošje zabavišče.) Predložiti se mora krstni list otroka in spričevalo o cepljenih kôzah.

Se enkrat Vam kličemo, stariši slovenski: Sedaj imate v mestu narodno šolo pri sv. Jakopu. Ne zabite tega!

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor isterski.

Dne 10. t. m. imel je deželni zbor prvo sejo, katere se je udeležil tudi novi poslanec kopersko-buzetskih kmetijskih občin, buzetški župan g. Fran Flego, voljen na mesto umrlega Križanca. Zasel pak ni pokojnikovo mesta, nego pridružil se je manjšini, katera je zatorej za jednega zastopnika ojačena in šteje zdaj 6 poslancev. Seja bila je prav kratka — navadne začetne formalnosti.

Danes od 10. do 11. ure bila je druga seja. Poleg raznih naznanil predsednikovih bile so na dnevnem redu volitve tajnikov, revizorjev in odborov. Pred volitvami storil je novi poslanec obljubo, se ve, hrvaški. Poslanec dr. Campitelli predlagal je, da se premeni § 5. zakona iz dne 9. julija 1863 glede doprineskov k cerkvenim potrebščinam. Predlog utemeljeval bode v prihodnji seji. Prej navedenih volitev se ni udeležila manjšina, kajti večina nima ni najmanjšega ozira na njo ter voli v razne odbore samo poslance italijanske barve.

Poslancem razdelile so se razne zakonske osnove in sicer: o odvezi neka-

terih še obstoječih servitutov, o ustanovitvi penzijskega zaklada za narodne učitelje, o zboljšani učiteljskih plač (lani nesankcionirani zakon), o razdelitvi občin: Pazin, Dolina in Labin. Odkar se namreč osvoboja slovanska raja iz karnjelskih rok in se rešuje občina za občino njihovega nesrečnega gospodarstva, predlaga in sklepa večina deželnega zbora leto za leto delitve raznih občin, da bi tako dobili Italijani zopet vpliv vsaj v nekaterih manjših občinah. — Z letošnjimi osnovami namerava se razdeliti: Pazin v šest, Buzet v tri, Dolina v dve, in Labin v tri nove, male občine.

Včeraj zboroval je tudi deželni kulturni svet. Pravico udeležiti se zborovanja in glasovati imajo člani permanentnega odbora in predsedniki okrajnih gospodarskih združenj. — Udeležencev bilo je 12. Tajnik predčital je obširno letno poročilo, ki obsega delovanje dež. kulturnega sveta v raznih zadevah kmetijstva in predložil se je tudi proračun. Vse se je obravnavalo jedino v ital. jeziku, dasi na kmetih v Istri ni Italijanov.

Ker se je v poročilu omenjalo, da se je za razne razpisane podpore oglasilo jako malo prosilcev, je predsednik okr. zadruga Krčke dr. Vitezić pojašnjeval, da je to posledica, ker se razglasi pošiljajo jedino v italijanskem jeziku, in okr. zadruga pa neso za to na svetu, da bi prevajale razglase predsedništva in prevode izdajale v mnogih prepisih. Predsednik je s plitvo sofistiko poskusil ovreči trditve dra. Viteziča in naposled pretrgal razpravo v tej zadevi ter prešel na sledečo točko.

Pozneje stavlil je predsednik Kastavske zadruga dr. Laginja predlog, naj bi se v proračun stavlil znesek 600 gld. za nagrado jednega prelagalca. To je bil nekak posredovalen predlog. Sedaj predsedništvo na hrvaške in slovenske spise niti ne odgovarja, nego zahteva prevode, ako ne italijanske, pa nemške ali francoske! Tega zadruga ne morejo izvajati zaradi pomanjkanja zmožnega osebja in gmotnih sredstev. Sicer pa je predsedništvo principijelno pripoznalo pravo Slovanov. Ako zatorej ni predsednik ni tajnik ne ume, kakor slove dosedanji izgovor, naj se v Poreči (in ne pri zadrugah) prevajajo došli dopisi in oni, kateri se odpošljejo.

A predsednik tudi o tem predlogu ni dopustil razgovora in — sklenil sejo.

Deželni zbor goriški.

Po slovesni sv. maši zbrali so se dne 10. t. m. vsi poslanci ob 11. uri v dež.

dvorani; le poslanec Kovačič je izostal, ker ga zadržuje bolezen. Deželni glavar grof Coronini omenja v svojem nagovoru žalostnih dni, ko je pretela vsled suše silna lakota. Presvetli cesar in drugi dobrotniki prihiteli so na pomoč. Pomagala je tudi država. Ubogo ljudstvo je s pomočjo potolaženo. Dalje opozori na cesarjevo štiri-desetletnico, našteva vladarjeve uzorne lastnosti ter dostavi slovenski: „Krivico bi delal presvetlemu cesarju, ki je z očetovsko ljubeznijo vdan vsem narodom svoje države, in slovenskim prebivalcem naše dežele, ki se ga oklepajo z neomahljivo zvestobo, ako bi se danes ne spominjal prihodnjega praznika tudi v njih jeziku. Saj vidimo povsod, po celi naši deželi sledove njegove neusahljive velikodušnosti, do katere se nikdar zastoj ne obračamo!

Kolikokrat ga je peljala pot po lepi soški dolini, pozdravljalo ga je ljudstvo v navdušenimi „živio“-klici, odmevajočim od gore do gore. Kedar je šlo za njegovo proslavo, tekmovalo se vse občine v neomajani vdanosti, kakoršno hočejo ohraniti na veke prevzvišeni cesarski rodbini. Otroci ne postanejo nevredni svojih starišev. V to pomozi Bog!“

Poslanci so stoji poslušali glavarjev govor ter konečno navdušeno trikrat zaklicali „živio“!

Na to je deželni glavar predstavil c. kr. dvornega svetovalca Franca bar. Rechbacha kot vladnega zastopnika. Spomnil se je tudi z toplimi besedami pokojnega profesorja M. Lazarja, ki se je dolgo vrsto let trudil v prid deželnega muzeja. Poslanci so vstali izražajoč sočutje. Novoizvoljeni poslanec trgovske in obrtniške zbornice Anton Nigris je storil slovesno obljubo. Okoli poludne je bila prva seja končana.

Deželni zbor kranjski.

(I. seja dne 10. septembra 1888.)

Deželni predsednik baron Winkler pozdravlja deželni zbor in naznanja, da je presvetli cesar blagovolji imenovati dež. glavarjem dr. Poklukarja. Nemški nadaljevaje pravi, naj bi novi dež. glavar ravnal v zmislu, žal, prerano umrlega deželnega glavarja grofa Thurna.

Deželni glavar gospod dr. Poklukar zahvali se za imenovanje deželnim glavarjem in prosi gospoda deželnega predsednika, naj ponižno to zahvalo izroči na Najvišje mesto. Potem nadaljuje v nemškem jeziku, da letos praznuje presvetli cesar velik praznik svoje 40letnice, kate-rega bodo vsi narodi z veliko radostjo

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Češki spisal Svatopluk Čech; prevel M. Vrnilež (Dalje.)

Da, vrnem se k vam, brž ko se mi zdravje zboljša. Vendar se ne vrnem sam.

Doktor Volny odločil se je, da me bo spremljal. Poveril mi je, da je seznanje z menoj požurilo njegovo vrnitev. Na trudapolnih potovanjih po daljnem svetu silila ga je baje misel, da bo nazadnje, ko si nagromadi dovoljnega imetka, užival sad prizadevanja svojega v kakem tihem kotu v domovini. Sedaj razpolaga ne le z dovoljnim imetkom, temveč je bogatin, kakor mi je brez okolišev priznal, a gorko moje pripovedovanje delovalo je na-nj tako močno, da se je odločil brez oklevanja z menoj v domovino se vrniti, brž ko ozdravim. Ne moreva uže dočakati tega trenutka. Sanjariva skupaj o vaškem dvorcu, ki si ga kupi doktor Volny kje v Supovskem obližji. Različne podrobnosti v naertu in njega uredba, sicer le v najini domišljiji ležečega posestva svedočijo, da misli doktor sad trudapolnih svojih potovanj uživati družno z nekakim drugim bitjem, meni sicer scela neznanim.

vanj uživati družno z nekakim drugim bitjem, meni sicer scela neznanim.

Bomo ga, seveda, pohajali. V domovini nima ni sorodnikov ni znancev; prvega prijatelja rojaka je našel mene. Upa, da se sprijazni z vso našo rodovino in da mu bo ta vlastno namestovala. Kaže neizmerno zanimanje za vse, kar se naših domačih razmer dostaja; bojim se, da si predstavlja nekakov nedosegljiv ideal. Zamolčal sem mu, seve, te žalostne strani, o kojih me je tvoj poslednji dopis poučil.

Razven doktorja Volnega me bo brez dvoma še nekdo spremljal. Ta druga oseba ostane moja tajnost.

Obljubil sem ti bil v nekem prejšnjem dopisu, da ti opišem svojo malo Grkinjo. Ali to je zelo težka stvar. Predstavi si mene, bledega, prepadenega — na pol mrliča in predstavi si poleg moje postelje svežo, vitko devo, cvetočo v polni pomladanski povabnosti, nikakor ne našo marjetico in vijolico, temveč kot smejoč, žarni granaten cvet; predstavi si jo v črni kazajki s zlatimi arabeskami po obrobi, z okroglo zlatotkano čepico, pomakneno koketno nekoliko na stran in stežka se vzdržujočo na valovji črnih, lesklih lasij; predstavi si pod to egiptsko noč nežno belo obličje z rdečico na licih, s tenkim,

plemenitim noskom in z dvojico očij, iz kojih bukti vsa iztočna poezija; predstavi si, da ta krasni pojav z materinsko brižnostjo poravnava podglavnico pod mojo glavo, da prisluškuje na vsak moj dih, da mi otira mrzli znoj s čela; predstavi si konečno i to: jednoč zvečer, ko so se mi trepalnične vejice stisnile, ko tu ležim mrtvaško bled, na videz brez živjenja in brez zavesti, zažgo me naglo na čelu njeni drobni bagreni ustni v plameneči strasti —

Slutim, da si vse uganila.

Moli za moje brzo ozdravljenje, draga Julka! Tvoj Vladimir.“

Ne bom spremljal vseh podrobnostij svojevoljne igre, ki jo je igral gospod Jastreb z svojo žrtvo, predno je zapičil vanjo uničujoče svoje krepplje. Ta igra imela je precejšno podobnost z nedolžno zabavo, kakoršno si pripravlja sita mačka na račun vjete, v smrtnem strahu drhtajoče miške. A nedostajalo ji je mehke in gracijoze uglajenosti, kakoršno je vdihnila večna pesniška priroda in na to sliko svoje najizbrušenejšje okrutnosti. Vse se je vršilo v suhem, odmerjenem načinu in fine aksamitne kretnje odmikajoče in primikajoče se šape zaviralo so šablone zahteve o začasnem ustavljenju rubežne izvršitve, o

preložitvi dražbenih rokov, o njih obnov in tako dalje.

A jedna epizoda te igre imela je vendar na sebi znak one aksamitne elegance, s kojo je obdala priroda okrutno mačkino prilizljivost in ker se je deloma i v idiličnem vaškem okviru odigrala, ne oklevam, da jo čitateljem priobčim.

Bilo je v dobi, ko je gospod Jastreb zopet jedenkrat stegnil šapo v podobi zahteve ob obnovenju drugega in poslednjega roka glede prodaje premičnine, gospodu Grlici pripadajoče. Doba te prodaje bila je zelo blizu in takrat se je zdelo, da se je veritelj igre naveličal in da res misli skončati vlekočo se razmero.

Vso obitelj nahajamo v kup v salonku, ki je izgubil znak vnesene odločnosti in nepristopnosti od tedaj, ko ga je oskrunila samopašna eksekutorjeva reka in odkar so se rudeli mogočni sodnijski pečati, kakor znamenje sramote na različnih delih njegovega posobja. Sama gospa Grlička uvidela je, da bi bila ironija zapirati pred vlastno rodbino oskrunjeno svetišče, čegar najtajnejše podrobnosti so bile lično napisane in do krajarja ocenjene na sramotišču sodnijskega protokola.

(Dalje prih.)

praznovali. Tudi slovenski narod je naučen tem povodom in kliče: „Živio!“ „Slava!“ in „Hoch!“ (Zbor vsiljivne trikrat slava! in živio!) Deželni glavar potem pravi, da danes prvič govori s tega častnega mesta, da si je deloval že 19 let v tej slavni zbornici. Branil bode, poklican na to častno mesto, v prvi vrsti ustavne pravice dežele kranjske, kot načelnik deželnih uradov bode zmiraj gledal na točno izvrševanje vseh poslov, prosi pa tudi, naj bi ga čestiti deželni odborniki v njegovem poslovanju podpirali, iste tako gospodje deželni poslanci, dolgoletni tovariši in prijatelji. Zopet nemški nadaljujoč pravi, da se nasprotstva mej strankam deželnim vedno bolj izgubljajo in da bode načelo: „jednaka pravica vsakemu“ konečno le zmagalo. Otroci smo vsi lepe kranjske dežele, ni dvojbe tedaj, da bodo nasprotstva ponehala. Veselo pa je to, da so uže osobna nasprotstva ponehala. Slovenski končujoč pravi deželni glavar, naj mu deželni poslanci ostanejo prijatelji in naj sodelujejo pri težavnem poslu. Mnogo nalog je, katere ima rešiti deželni zbor glede šolstva v obče, glede obrtniškega in kmetijskega pouka, za zboljšanje cest itd. Državni davek na špirit bode nekoliko neugodno uplival na deželno naklado na žganje, ki je dosedaj donajala lepo svoto in treba bode skrbeti o tej zadevi, da se nedostatek nadomesti. Konečno spominja se z laskavimi besedami pokojnega dež. glavarja grofa Thurna, ki je imel za kranjsko deželo blago srce in predlaga, da se deželnega zbora sozalenje uvrsti v zapisnik današnje seje, čemur zbor jednoglasno pritrjuje.

Potem stori obljubo novoizvoljeni poslanec trgovinske in obrtne zbornice predsednik, g. J. Kušar.

Deželni glavar dr. Poklukar pozdravlja po tem gospoda deželnega predsednika bar. Winklerja, očetovskega podpornika dežele kranjske, katero v materialnem oziru po svojih priporočilih pri osrednji vladi izborna podpira, proseč ga še nadaljne podpore v korist deželi kranjski.

Deželni predsednik baron Winkler zahvaljuje se in obeča, da bode dobrohotno delovanje deželnega zbora vsekdar rad in z veseljem podpiral, kar zbor z „dobro“ kliče in znanje vzame.

Rediteljema se izvolila Janko Krsnik in baron Lichtenberg; verifikatorjema Robič in Dežman. V finančni odsek se izvolijo: Dr. Mosche, Dežman, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Detela, Klun, Luckmann, Murnik, Šuklje, baron Schwegel, dr. Vošnjak in Deu. V upravni odsek: Murnik, Detela, Hren, Kavčič, dr. Papež, Kersnik, dr. Samec, Višnikar, baron Taufferer, bar. Lichtenberg in dr. Mauer. V odsek za deželnozbornsko poročilo: Dr. Sterbenec, Lavrenčič, Robič, Stegnar, Pfeifer, Kraigher, grof Auersperg, dr. Mauer in vitez Gutmansthal. Odseki se bodo po seji konstituirali, kar se bode objavilo v prihodnji seji.

Poročilo o delovanju deželnega odbora za dobo od 16. novembra 1887. do 31. avgusta 1888. l. odda se za to izvoljenemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep normalno šolskega zaklada za l. 1887. Poročilo dež. odbora o porabi izrednega kredita v znesku 12.000 gl. za vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu leta 1887; proračun in računski sklep deželno-kulturnega zaklada za l. 1889. oziroma 1887; poročila deželnega odbora o nakupu knjige „Vrtnarstvo“ za ljudske šole; poročila dež. odbora, s katerima se predlaga računski sklep za leto 1887 in proračun za 1889. l. deželne vinarske, sadjarske in poljedeljske šole na Grmu; proračun zaklada učiteljskih pensij za leto 1889; proračun normalno-šolskega zaklada za l. 1889. Poročilo deželnega odbora o nakupu gozda za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu; računski sklep zaklada prisilne delavnice za l. 1887; proračun zaklada prisilne delavnice za l. 1889; poročilo deželnega odbora glede doneska, ki naj bi se dovolil iz deželnega zaklada za poplačanje stroškov onih preiskav, katere bode izvršiti po državnih tehnikih v namen uravnave reke Krke; poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagata muzejskega zaklada računski sklep za l. 1887 in proračun za 1889; računski sklepi ustanovskih zakladov za l. 1887., gledališkega zaklada za l. 1889; računski sklep zemljiško-odveznega zaklada za l. 1887.; proračun deželnega posojilnega zaklada za l. 1889.; proračuni ustanovnih zakladov za l. 1889.; proračuni bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdeniškega zaklada za l. 1889; poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži računski sklep

bolniškega zaklada za l. 1887., računski sklep blazniškega zaklada za l. 1887., računski sklep porodniškega zaklada za l. 1888., računski sklep najdeniškega zaklada za l. 1887. in proračun in računski sklep hiralniškega zaklada za l. 1889., oziroma 1886. in poročilo dež. odbora o zgradbi nove javne bolnice v Ljubljani se izročijo finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora glede nižje gimnazije v Kranji pa se izroči upravnemu odseku.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Kako neizmerna je nemška oholost in sovraštvo nemškega naroda do Slovanov, pokazalo se je koj v prvih sejah deželnega zbora štajerskega. Na dnevnem redu je bilo poročilo o deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Naš poslanec dr. Radaj stavil je nastopni predlog: 1. Deželnega odbora poročilo o tej šoli se vzame na znanje. 2. Učnega črteža premembi v zmislu poljedelskega ministerstva naredbe z 2. marca 1888. l. št. 10972 se pritrjuje. 3. Deželni odbor se pooblašča, da oddaje brezplačno ameriških trt novim vinogradnikom in da sploh zniža ceno tem trtam. — To je pač čisto gospodarski predlog, v kateri ni primešano prav nič politike; vendar so gospodje nemški poslanci pograbili hlastno tudi to priliko, da so upleli v razpravo narodno svojo strast. Dr. Wunder je rekel, da se je pokazalo, da je bil na tej šoli uspeh v poučevanju nemščine manjši nego prejšnja leta, zato je naj se dr. Radojevemu predlogu pritakne še: Deželni odbor naj z vsemi sredstvi dela na to, da poučevanje nemščine ne bo zaostajalo za prejšnjih let uspehi. Dr. Wunder je v svojem dolgem govoru tožil, da se nemškemu jeziku godi krivica in da za nemščino ni več milosti v državnem zboru; zato morajo deželni zbori za njo skrbeti in to tem bolj, ker Slovenci vstrajno in zavestno vrše svoj program ter tržejo kos za kosom od nemške zemlje! Za njim vstane še strastnejši Nemeč, poslanec Morre. Ta mož je rekel, da nimajo Nemci niti narodnih niti gospodarskih koristi, ako se Slovencev vsiljuje nemščina. Čim manj nemški bodo znali Slovenci, tim bolje bo za Nemce, kajti sedaj so v mešovitih okrajih samo Slovenci sposobni za uradnike, potem pa ne bodo več. Iz teh razlogov bi želel, da bi Slovenci imeli tudi svoje vseučilišče, ker bi se potem malo ali nič učili nemščini. Nemci bi morali Slovence ovirati, da se uče nemščini. Proti koncu pa pravi, da morajo nemški poslanci delati z vsemi sredstvi na to, da Slovenci izstopijo iz deželnega zbora in da se tako dolgo ne povrnejo, da bodo Nemci zastopani v českem deželnem zboru v Pragi. Nemeč sta zavračala naša poslanca Jerman in dr. Schutz. Rekla sta, da se je štajerskim Slovincem bolje godilo pod čisto nemškim ministerstvom, nego sedaj in da Nemci z svojim pristavkom k dr. Radaja predlogu delajo samo neko reklamo, zaradi bližajočih se novih volitev.

Česki deželni zbor bil je odprt z govorom najvišega maršala kneza Jurija Lobkovic, ki je Nemece ne samo na Českem, ampak po vsej državi prav nemilo dirnal. Knez Lobkovic je rekel namreč, da obžaluje, da se tudi letos, kakor kaže, nemški poslanci ne kanijo udeleževati deželnozbornskih sej. To obžaluje tem bolj, ker ti gospodje, mesto da bi z nami vred delali v prosep dežele, spuščajo se rajše v neplodno abstinenco ter dajejo s tem ekscentričnim življenjem nado, da dosežejo one pretirane zahteve, katerih bi ne mogel noben česki deželni zbor, nobena avstrijska vlada privoliti, kajti mir v deželi doseže se samo z posebno umirenostjo v narodnih stvarih in z modrim vladanjem samega sebe. Najvažnejši načrti, s katerimi se bode bavil v tem zasedanju česki deželni zbor, so: urenjenje volilnega reda za občine, ustanova deželne banke, o novi ureditvi učiteljskih plač in o ustanovitvi deželnega šolskega fonda za česko kraljevstvo. Iz deželnega proračuna posnemamo, da bode imela Češka v l. 1889. 10,693.487 for. stroškov, katere pokrije z 36½ procentno doklado na neposredni davek, katerega plača na leto 26,908.256.

Staročehi skličejo te dni velik shod zastopnikov vseh samoupravnih zastopov. Tega shoda, na katerem se ima izreči popolna zadovoljnost z sedanjo vlado, se ne udeležijo mnogo radikalnih mladočeških občin.

Vnanje dežele.

Ruska carska obitelj potuje po vshodnej Rusiji ter je povsod navdušeno pozdravljena. Kamor pridejo visoki gosti, povsod so mesta praznično okrašena. Ruska vlada misli odstraniti doseđanja imena baltičkih gubernij ter je imenovati v bodoče gubernije: riško, mitavsko in revalsko. Ruski listi so prinesli vest, da je ponudil angleški diplomatski agent Drumond Wolf, kozaku Asinovu 16 tisoč lir šterlin, da zaneti ustanek mej kavkazskimi plemeni. Kakor se vidi, Angleže uže močno skrbi čedalje rastoča mogočnost Rusije v Aziji ter bi jo radi tako ali tako podkopali.

Srbska kraljica Natalija predala je konsistoriju krasno sestavljen odgovor na obtožbo Milanovo. V tem spisu, ki je prava dragocenost juridičnih sestavkov, je kaj jasno dokazano, kako krive in ničeve so obtožbe kralja, kako omahljive in nevzdržljive so njega trditve o konspiraciji Natalije proti Milanu itd. Kraljica natanko ve, kako bi radi postopali z njo, ne oziraje se ne na predpise državlanskega ne cerkvenega prava. Oboji jej dovoljavajo osobno stopiti pred sodnike svoje ter zagovarjati se proti obtožbi. Kar ni bilo do sedaj zabraneno še nobenemu srbskemu državljanu, upa da tudi njej, kraljici ne bode prikrateno. Ako bi jej bilo pa to siloma zabranjeno, ne more biti tudi sodišča in kar koli bi sodišča v tem storila, bilo bi vse samo ob sebi ničevno in brez vse pravne veljave. Kraljica izraža nado, pomiriti se z Milanom. To bi moral posebno Milan želeti, saj ve, da ga narod samo za to trpi, ker se boji, da ako ga požene, bi potem Avstrija zasela deželo. Kakor hitro se pa razmere predrugačijo, ako bi ga Avstrija popustila, bilo bi koj konec njegove slave. Organ nemškega kancelarja je kraljico Natalijo prav netaktno in nesramno napadel. Ruski listi so na to ostro odgovorili ter zavrnilo te neosnovane nemške napade.

Bolgarski „roparji“ napali so nedavno vojaški tabor blizu Sofije. Hoteli so uloviti nekega majorja. Prodrli so v njegovo stanovanje, a majorja ni bilo doma. S tem so pridobili „roparji“ velik ugled mej narodom, kajti pokazali so, da njih sedež ni, kakor vlada trdi, v belovskih gorah, ampak v Sofiji samej in da prej ali slej Koburga samega napadejo in ujamejo. Vlada se prav širokousti o strogem in odločnem postopanju proti „roparjem“. Vsak dan jih obesijo baje kakih 10—20. To število pa dopolnijo tako, kakor je navada na Srbskem. Opozicionalce spravijo vladni organi po sili v nekako zvezo z „roparji“ ter je po tem kaznujejo. Ni dolgo, kar so z „roparji“ vred obesili tudi dva poslanca. To nam najjasnejše kaže, kake „roparje“ proganja bolgarska vlada.

Nemški cesar pride 4. prih. m. na Dunaj, kjer ostane do 9. Avstrijski nadvojvoda Albrecht potoval je te dni v Berlin, kjer je bil z vso sijajnostjo sprejet. Na Nemškem bodo kmalo nove volitve v državni zbor. Konservativci imajo največje in najlepše nade; to se vidi uže iz njih programov in izjav v njih listih. Vse kar je lepega, obeta cesar Friderik svojemu narodu. Vsa ona prostost se bode morala sedaj skriti, glavno besedo bodo imeli možje, ki so zadovoljni z vsem, kakor je in si ne žele nobene premene, nobene reforme.

Vprašanje o reviziji ustave bliža se na Francoskem praktični rešitvi. Kakor poročajo iz Pariza, izdelala je vlada dotični predlog, katerega kani predložiti obema zbornicama. V tem predlogu je ohranjen doseđanji način volitve, prava senata se so nekoliko omejena. Zbornica poslancev se bode obnavljala v pravih dobah vselej s tretjino svojo. Kakor se zdi, ne zadovolji ta predlog boulangiste in bo imel proti sebi tudi oportuniste. Ako bo predlog zavržen, dogodi se lahko dvoje. Ali odstopi g. Floquet ter prevzame vlado oportunističko ministerstvo, ali pa Floquet sam zaprosi predsednika Carnota dovoljenja razpustiti zbornico in razpisati nove volitve, ki bi se vršile še to zimo.

V Afganistanu je še vedno boj mej Izakom kanom in Abduramanom. Bitva je še nedoločena in vprašanje bržčas ostane nerešeno, dokler se tuje države ne umešajo malo v tamošnje zmešnjave. „Novoje Vremja“ pravijo, da bi vedni nemiri v tej deželi bili uže davno lahko dali povod, da si Anglija in Rusija razdeliti Afganistan. Rusija pripoji svoji azijski državi severni del s Heratom pod Izakom kanom, Anglija pa južni del pod Abduramanom.

Do tega pride prej ali slej. Anglija pa naj se nikar dolgo ne premišlja, ker bi potem prav lahko zgubila celi Afganistan. To sluti tudi dopisnik „Timesa“ ki pravi, da je videl v Mervu načelnike afganske, kjer so bili „ruski gosti“. Svrha njih pohoda v Mervu je lahko uganiti.

DOPISI.

V Trstu 14. sept. [Izv. dop.] (Raznoterosti.) Priletel je slavec, milo je pel svojo pesen in zopet je odletel; odletela je z njim na jug še katera izmed bolj občutljivih ptic, od kar počivam, od kar niste od mene šlišali besede. Tem bolj sem pa opazovala in motrila vse, videla to in ono, žalostno in veselo ter se po sv. pismu sè žalostnimi jokala, a z veselimi veselila. Ker je pa po matematiki pravilo, da se plus in minus vničita, vničilo je žalost veselje in nasprotno tako, da sem pri starem, kakor o času, ko sem Vam zadnjič pisala. Toda oh, gospod urednik! pisala nisem Vam, temuč onemu, ki se je vlekel za vselej v naročje matere zemlje. Njemu sem pisala in poslej ne več. To mora dakle dolgo biti! Ni res. Teče temu stoprav tretji mesec, od kar je še on čital spise moje in drugih, a zdaj počiva mirno uže drugi teden v ozkej gomili. O kakó prav praviš ti mili moj pesnik, ko praviš da je tu:

„Vse ničevno vse otlo, puhle peno!“

Koliko se je revež boril za življenje, koliko grenkega povžil, koliko trpel in videl trpeti, in nasprotno, kako malo ur veselja, nekajljene veselja je imel; malo — a imel jih je — ur najlepših, najdražjih na svetu. Koliko neispoljenih želja je nesel sè seboj pod zemljo, koliko nad! Bože moj! To je pač grenko, da se od toliko želja spolni samo jedna, samo jedna edina želja:

„V zemlji domači, da truplo leži!“

Ko bi saj bilo hrepenenje človeškega srca omejeno; ko bi bil Bog dal: le toliko smeš želeti in ne več — — — a človek upa dosti, želi še več in slednjič mora gledati, kako se mu up za upom podira, kakor se podira del za delom starodavne hiše.

Žalostno je, če sedaj vprašamo z Jenkom prejšnjega urednika: „Kje so, brato, upi, domišljije, bolečine, strasti?“ in si mesto njega s pesnikom na kratko odgovorimo: „Grob jih krije!“

Toda proč žalost, proč take tužne misli saj ti

„Srečno si dospel v pokoja kraj!“

Končal si trudopolni pot in mi smemo s pesnikom reči, da:

„Tebe ne milujemo; — osoda

Prijazna ni ti bila žive dni“ in prav tako po pravici tožimo, da le

„nas nesreča je zadela.“

Da, nas tržaške Slovence, katerim je izguba vsakega domoljuba in delavnega moža nesreča, prava nezgoda, ker tu je jako težko boriti se uspešno proti mogočnemu nasprotniku. Kaj hočemo?

Z ramami stisniti in misliti si:

„Da Bog strahuje, kogar ljubi

Križev daje mu, nadlog.“

Je-li pa res tako malo dobrih moči tu pri nas? Je-li res, da ni več zmožnih mož, kot ona pečica, ki se neumorno trudi za naš napredek? Ni res. Se jih je, a ti so zaspani za blagor našega naroda, gredó le svojim potem, za svojim blagom in delom ter se izgovarjajo, da imajo še svojih opravkov preveč. Več jih je, ki bi lahko moralno in drugih, ki bi tudi gmotno kaj pomagali, a drže roke križem. Teško, težko polože kaj na narodni krstvenik; nasprotno pa jih je, ki bi, kakor ona vdova iz sv. pisma, dali vse do zadnjega vinarja, ki posvete vse svoje sile domovini svojej — a je je sreča le skopo obdarovala. Pri vsem tem pa pokažejo o vsakej priliki svojo dobro voljo in vidi se tudi izdaten uspeh te železne volje.

Izvestno se še kedo spomina, da sem pred časom nekaj omenila o tržaškej „Ginnastichi“ in njenem delovanju ter se pri tem spominjala našega narodnega telovadnega društva in rekla, da ne deluje kakor italijansko. Sedaj moram z veseljem pripoznati, da se je od takrat prav prebudilo. Ne štejem si, izvestno ne, sebi v zaslugo, vendar si lahko tako skrivnostno, da me nikdo ne sliši, zadovoljno zašepčam, da ni vendar bil „glas vpijočega“ v puščavi — zaman.

V tem kratkem času obiskali so „in corpore“ par veselice v okolici in sedaj se veselo vzdignili v belo Ljubljano. Le tako! Krepite svoje ude, da je čile in zdrave posvetite domovini v čast!

A propos, nekaj iz Ljubljane! Bilo je naznanjeno da se v ponedeljek odpeljejo udeleženci 25letnice na divni naš Bled. Zakaj ni se držalo po programu „das wissen die Götter!“ Odpeljali so se samo Hrvatje in malo drugih. Po mestih imeli so sijajen sprejem. Omeniti je v prvi vrsti mesto Kranj, ki je izletnike jako prijazno pozdravilo po svojih zastopnikih na kolodvoru. Lepe slovenske dame delile so šopke poleg krasnega velikega šopka, kateri je rodoljubna gospodična podarila Zagrebčanom. Nazaj vozé se, prižigali so v raznih krajih vneti Slovenci ognje in baklje. Omenila sem to pa le tako mimo gredé. — — —

Se nekaj? Kdo se ne spomina duhovitih podlistkov nekdanjega Sobotnjaka iz pod Nanosa? Redno je pošiljal svoje spise vsake sobote. Zdaj je dolgo molčal ter se samo enkrat „Po pasjih dneih“ oglasil. Uverjena sem, da z menoj še kdo drug pogreša onih duhovitih spisov, zatorej kličem neznanemu „Sobotnjaku“: **N a d a n!**

V Šempasu 12. septembra. [Izv. dop.] Uže dolgo časa Vam nisam nič poročal o tukajšnjih razmerah, ker menil sem, da bodo sedaj po naročilu „Rimskega katolika“ sami razumniki pisali in da pridem jaz ob ta dobičkonosni posel; vrhu tega sem se tudi bal v zadnjem času se baviti z dopisovanjem in to baš o času, ko se vrši košnja sena, da me ne bi kak „Štefan Hodulja“, kakor nekdanj kraskega dopisnika, zasečil pri sestavljenju kacega dopisa na prostem in me morda v razmotranju sedanje politike spravil v zadrego. Pardon, saj se ne pečam s politikom. Vse to je bil vzrok mojemu molčanju, in še drugo, kar pa Vam povem o drugi priliki. Ves ta strah in bojazen pa sta prazna, ker od kar sem Vam za št. 42. mesca maja pisal, ni se lotil nobeden tukajšnjih „razumnikov“ mojega posla; vsled tega evo vam nastopnih vrstic. — Dne 7. oktobra t. l. bodeta tukajšno bralno društvo in podružnica sv. Cirila in Metoda dogovorno s županstvom, duhovskimi in šolskimi uradi praznovale 40letno vladanje Nj. Vel. cesarja Fran. Josipa I. Kolikor se uže sedaj ve, bode kaj izrednega za naš „Šempas“, namreč: na predvečer kresovi, streljanje možnarjev in priterkovanje zvonov ter razsvetljava, drugi dan t. j. 7. okt. zjutraj pa se zbere šolska mladina — iz vse županije t. j. enorazredne šole v Oseku in Šempaske trirazredne z podružnico v Ozeljani — v tukajšnjem šolskem poslopju, kjer bode po mogočnosti obdarovana; od tukej gré skupno pod vodstvom učit. osebja med priterkovanjem zvonov in streljanjem v farno cerkev k slovesni sv. maši. Starešinstvo pa se zbere k slovesni seji v občinskem uradu, od koder pojde tudi korporativno k sv. maši. Popoldne ob 5½ uri bode veselica v Rijavčevi dvorani s zanimljivim vsporedom; sodeloval bode tudi sekstet goriških godcev; po veselici skupna večerja, kjer se tudi ne bode pogrešalo milozvonočih glasov lepe godbe.

Z to veselico hoče se naša županija pridružiti vsem onim občinam naše širne domovine, ki so uže ali ki še le bodo slavile v tekočem letu 40letno vladanje Njegovoga Veličanstva ter stem pokazati, da nam še vedno bije gorko srce v prsih za našega vladarja.

Domače vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala je gospa V. Valenčičeva gl. 146. — V „Veseli družbi“ dne 10. t. m. nabralo se je 28 gl. 26 kr., in ne, kakor smo javili v zadnji številki, 27 gl. Skupaj je 29 gl. 72 kr.

Premeščena sta profesorja Kompare Karol in Drexl Robert iz pazinske gimnazije začasno na tržaško. — Profesor Kos v Pazinu pa bode tekoče leto sam nadzoroval šolstvo v pazinskem okraju.

Prometnim načelnikom avstrijskih državnih železnic imenovan je vladni svetnik in prometni ravnatelj v Pragi, g. Wessely.

Služba občinskega tajnika v Motovunu v Istri je razpisana.

Pritožba „Slovenskega jezca“ na ces. kr. pošto direkcijo v Trstu zaradi odstranjenja slovenskega napisa nad vhodom poštnega urada v Dolenjah (ob italijanski meji) imela je dober vseh; zdaj stoji poleg italijanskega tudi slovenski in nemški napis.

„Slovenski jez“ v Brdih bode imel svoj redni občni zbor (z računom in vo-

litvijo novega odbora) dne 16. septembra t. l. ob 4. urah popoldne v Biljani. Uljudno vabi k zboru vse gg. družtvenike bližnje in daljne **ODBOR.**

Sv. Cirila in Metoda podružnica na Brdu bode imela svoj prvi podružnični zbor dne 16. septembra t. l. ob 5½ urah popoldne v Biljani. K obilni udeležbi vabi uljudno **ODBOR.**

Nova posadka. V sredo zvečer se je pripeljal v Trst 87. pešpolk knez Hohenlohe. Dopolnilni okraj mu je Celje-Ljutomer na spodnjem štajerskem, tedaj slovenski fantje. Z veseljem pozdravljamo slovenske naše brate od Savinje, Drave, Sotle in Mure. — Na postaji čakala jih je velika množica ljudstva, prijateljev, znancev in gledalcev ter jih je sprejela z velikim veseljem. Ko so se pred kolodvorom razvrstili, zasvirala je glasba himno sv. Justa ter korakala na čelu polka v mestno vojašnico. Spremljevalo jih je ogromno ljudstva. Par stotnij je nastanjeno v rojanskej vojašnici.

„Slovenskega jezca“ in drugih nekaterih družtev brijskih skupna adresa, poslana o priliki brijske slavnosti (24. junija t. l.) v spomin 40letnice sesarjeve, prejela je krasen odgovor. To naj nam daje pogum in borbi za avstrijski patriotizem, katerega javno in tajno zasmehujejo naši nasprotniki visoki in nizki; delujmo naprej „za vero, dom in cesarja“!

Slovanski svet. Št. 17. prinaša: 1. Varski in narodnostni člen nista izjemna zakona. 2. Rusija in papeštvo. 3. Hiralija na Ogerskem. 4. Družbe sv. Cirila in Metoda III. velika skupščina. 5. Preširen v ruskem jeziku. 6. Mlodym Serbam. 7. Psoglavci. 8. Dopis. 9. Pogled po slovanskem svetu. 10. Književnost.

Vrtec. Št. 9. objavlja: 1. Novomašniku. 2. Rožni venec. 3. Volk in lisjak. 4. Pod stogom. 5. Sršeni. 6. Lipa. 7. Prirodopisno-natoroznansko polje. 8. Listje in cvetje.

Društvo za podporo rokodelcev v Ajdovščini priredi veselico v proslavo štiri-desetletne vlade Nj. ces. kr. apostolskega Veličanstva, cesarja Franja Jožefa I. dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne na prostem gostilnice g. J. Höhma, z nastopnim vsporedom: 1. Slavnostni pozdrav. 2. Cesarska. 3. Ant. Hajdrih: „V tihi noči“. 4. Godba. 5. A. Hajdrih. Jadransko morje“. 6. Godba. 7. Zajc. „V boj“. 8. Dr. Jan. Bleiweis: vesela igra „Bob iz Kranja“. 9. Anton Foerster: „Slava Slovincem“. 10. Ples. Med točkami in pri plesu svira godba Veteranov. Vstopnina k igri 10 kr., sedež 20 kr. K obilni vdeležbi te veselice, česar čisti dohodek je namenjen društvu, vabi vse p. n. čest. rodoljube, najuljudnejše **ODBOR.**

Pomorska kopelj pri sv. Andreju zapre se v nedeljo 16. t. m. ob 5. uri pp. Društvo „prijateljev detinstva“ priredi o tej priliki sirotam veselico. Pristop je vsakemu dovoljen.

Vabilo k slavnostni besedi, katero priredi kanalska čitalnica k 40letnemu vladanju Njegovoga Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. v prostorih preč. g. dekana F. Vidica dne 16. septembra 1888. Vspored: 1. Godba. „*“ „Slava Cesarju“, svira orkester. 2. Slavnostni govor. 3. Pesen. Hribar: „Kantata“, poje možki zbor s spremljanjem orkestra. 4. Deklamacija „*“ „Cesarjev dan“, 5. Pesen. F. S. Vilhar: „Domovini“, poje mešani zbor. 6. Godba: „Naprej“, stopaj, svira orkester. 7. Deklamacija. S. Gregorčič: „Soči“. 8. Pesen. Knittel: „Sabljenka“, poje možki zbor. 9. Godba: Finalni tercet iz „Ernani“, svira orkester. 10. „Nemški ne znajo“. Burka in enem dejanji. Osebe: Koren, vaščanski župan. Rezika njegova hči. Grilec, Rrbat, uraden sluga. Janez, Jože, Tone, vaščani. Poročnik (lajtenant). Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina 30 kr. Po besedi v gosp. Segalovih prostorih prosta zabava in ples. Vstopnina k plesu 1 gld. Pri besedi in plesu svira goriški septet. K obilnej udeležitvi vabi uljudno **ODBOR.**

Iz Proseka nam pišejo: Stara je navada, da se v Proseku vrši vsako leto semenj na god sv. Martina t. j. 11. novembra. Semenj, v početku zelo omejen, razvil se je v poslednjih 10 letih tako, da je postal eden najbolj obiskovanih semnje, na kateri dohaja mnogo prodajalcev raznoterega blaga in veliko ljudstva iz okolice in spodnjega Krasa.

Nič pa ni bilo do sedaj določeno, kaj je z semenjem ako god sv. Martina pade na nedeljo. V takih letih je kdo pripeljal kaj na semenj v nedeljo, drugi v pondeljek, kateri dan pa prav za prav se ima vršiti semenj, ni bilo določeno. V delegacijski seji dne 24. maja pa je določil mestni magistrat, da ako pade god

sv. Martina na nedeljo, naj se vrši semenj na Proseku dan prej, t. j. 10. novembra, kar se zgodi letos.

Trta še precej dobro obeta; res je, da se je tu pa tam tudi pokazala peronospora, pa hvala Bogu, ni napravila toliko škode kakor drugod. — Vreme imamo za trto tudi prav ugodno, toraj je nadeje, da pridelamo izvrstne kapljice.

Popis petindvajsetletnice ljubljanskega „Sokola“ izide v ponatisu iz „Slov. N.“ prihodnji teden v mali brošurici. Oglase sprejema založnik dr. Hribar v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.

Kralj Milan odpotoval je z kraljevičem Aleksandrom dne 13. t. m. iz Opatije v Gleichenberg, kjer ostane več tednov.

Ustavljena preiskava. Deželno sodišče ustavilo je preiskavo proti Antonu Spazapanu, ki je bil obtožen, da je nagovoril soprogo Ivana Jajčića, da svojega moža otrovi. Izpustili so vsled tega Spazapana iz zapor.

Morebiti še ni konca. Poročali smo v zadnji številki, da je policija zaprla Hauserja, gospodarja tvrčke Gohde & C., trgujoče z lesom. Pri tem Hauserju bil je za knjigovodjo neki Macchioro, stanujoč v Rojanu. Nekega lepega zimskega večera se ustavi pred hišo kočija in iz nje izstopita dva črna oblečena gospoda, katera gresta naravnost v drugo nadstropje dotične hiše, kjer je stanoval Macchioro z svojo gospo in otročičem. Kaj se je tukaj godilo, vedo samo tisti, ki so bili pričujoči. Čez malo časa pridejo po stopnicah doli trije in vsi trije se vsedejo v kočijo in se odpeljejo proti mestu. Ljudska govornica je, da je bil ta tretji oni knjigovodja, ker od tistega časa ni bilo onega gospoda več videti. Tudi njegova gospa je kmalu odšla, menda na drugi kraj mesta. Kar je bilo oprave pa so menda prodali, kar je še ostalo: kar namreč ni prej zginilo ali se se posušilo. Bilo je prej marsikaj, kar pa je nekoliko dni pred tem zmanjkalo. Ljudje seveda hočejo marsikaj vedeti in prej ko ne imajo pravo. Tako se pravi, da so gospoda dali pod ključ zaradi mnogih stvari, s kakršnimi se človek lahko pregreši proti pravilom, kakor se nahajajo v katekizmu in kazenskem zakoniku. Govori se tudi, da se bode imel dotični gospod kedaj zagovarjati pred najvišim sodnikom zaradi tretjega in četrtega v nebo vpijočega greha. Marsikaj se sliši, pa kdo ve, kako je; povedali bodo in poizvedeli uže kedaj — dosedaj se ni še nič gotovega slišalo. Kako pa je vsa stvar prišla na dan? Tako le nekako:

Žena je imela doma moža bolnega, kateri seveda ni mogel nič zaslužiti, tedaj se je celej družini prav slabo godilo. Ko sta uže vse zastavila, kar ste imela, pride nekega dne žena k gospodu in ga prosi, da bi jej kaj pomagal, ker njen mož je prej toliko časa njemu služil, in pri delu zgubil svoje moči in zdravje. Gospod jo vpraša kdo da je, in ko mu pove, reče, da njen mož uže dobiva podporo od njega. Žena ugovarja da ne in tako se na zadne vender le razumeta. Gospod pokliče slugo-knjigovodjo in praša, kako je s to stvarjo, ker on daje denar za bolnega delavca — bolnik ga pa nedobiva. Sluga-knjigovodja je v zadregi in se vedno bolj in bolj zamotava v mrežo ter nazadnje dajo pregledati njegove knjige in najdejo marsikaj, kar nebi smelo biti, in marsikaj ni, kar bi moralo biti zapisano, in posledica tega sta bila ona dva v črno oblečena moža, katera sta odpeljala iz Rojana slugo-knjigovodjo. Na ovo tragedijo so v Rojani uže pozabili, sedaj pa jih je zdramila i pozabljivosti vest, da so zaprli onega slugo gospoda, tedaj oba skupaj — kakšen gospodar, takšen sluga!

Nezgoda. Dinar Ivan Tersean je ponesrečil v novem pristanišču, ko je nakladal z drugimi težaki velik kamen. Padel mu je namreč kamen na trbuh ter ga grozovito stlačil. Odnegli so ga takoj v bolnico, a malo je nadeje, da mu se spasi življenje.

Poskušeno samoubojstvo. 75letna zabeznica Marija Luttmann skočila je na obali del Sale v morje. Nek težak jo je opazil in skočil za njo. Posrečilo se mu je jo spraviti še živo na kopno. Ne vemo, kaj je dognalo starko do nesrečne misli, vzeti si življenje.

Nesreča. Pred nekoliko dni ranil se je mladi seljak Anton Obersnel z srpom, kateri je nosil za pasom, ko je zasedel osla. Odnegli so ga takoj v bolnico ali vkljub prizadevanju zdravnikov umrl je nesrečnež vsled težke rane.

Nagla smrt. V nedeljo ob 8. uri je voznika Jožefa Biščaka zraven hiše Eichhof št. 3. Via Miramar zadel mrtvoud. Zdravstvena komisija, katera je prišla z vozom Zimolovim po njega in ga hotela

odpeljati k sv. Justu, je dovolila, da so ga odpeljali v njegovo stanovanje k domačim v Rojani.

Sodnijsko. 28letni mizarski pomočnik Josip Guanin iz Tržiča je dobil zaradi tativine, žaljenja javnega stražnika in podkupljenja 15 mesecev težkega zapor. — Težak Anton Neubauer iz Trsta je obsojen zaradi hudodelstva javnega nasilstva na trimesečni zapor.

Policijsko. Kotlar Nikola T. iz Postojne in težak Josip K. iz Trsta vlomila sta v osnovno šolo v ulici dell' Olmo ter odnesla razne geometrične priprave, katere sta zatem prodala. Policija je nova učnjaka brzo našla ter ju spravila pod ključ. — Težaka Jakopa A. so zasačili, ko si je „isposojeval“ obleko, ne da bi lastnik o tem kaj znal. Odveli so ga v zapor.

Opozarjamo častite gospode naročnike, kateri dozdej niso še izpolnili svoje dolžnosti s plačanjem naročnine za naš list. da to kolikor mogoče prej storé.

Upravništvo Edinosti.

Tržno poročilo.

Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 110.— 145.—
Rio biser jako fina	— — — —
Java	— — — —
Santos fina	93.— 95.—
„ srednja	88.— 90.—
Guatemala	— — — —
Portorico	104.— 108.—
San Jago de Cuba	120.— 121.—
Ceylon plant. fina	110.— 112.—
Java Malang. zelena	89.— 90.—
Campinas	— — — —
Rio oprana	94.— 95.—
„ fina	90.— 91.—
„ srednja	86.— 84.—
Cassia-ligna v zabojih	28.— 29.—
Macisov cvet	390.— 410.—
Ingber Bengal	18.— 19.—
Papar Singapore	97.— 98.—
Penang	73.— 74.—
Batavia	85.— 86.—
Piment Jamaika	30.50 31.—
Petroloji ruski v sodih	100 K. 8.— 8.25
„ v zabojih	9.25 9.50
Ulje bombažno amerik.	36.— 37.—
Leece jedilno j. f. gar.	40.— 41.—
dalmat. s certifikat.	43.— 44.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	56.— 58.—
Aix Vierge	65.— 66.—
„ fina	60.— 62.—
Ročiči pulješki	7.75 8.—
dalmat. s cert.	— — — —
Smokve pulješke v sodih	15.— — —
„ v venčih	11.50 12.—
Limoni Mesina	zaboj 7.— 7.50
Pomeranče sicilijansko	7.50 8.—
Mandiji Bari I. a	100 K. 70.— 72.—
„ dalm. I. a, s cert.	74.— 75.—
Pignoli	72.— 74.—
Biz italij. najfinerji	20.— 21.50
„ srednji	17.50 18.50
Rangoon extra	12.75 13.—
„ I. a	11.25 11.50
„ II. a	— — — —
Sultanine dobre vrsti	26.— 27.—
Suho grozdje (opaša)	19.— 19.50
Čibebe	18.— 19.—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K. 35.25 35.50
„ certifik.	— — — —
Slaniki Yarmouth I. a	sod — — — —
Polenovke srednje velikosti	36.— 37.—
„ velike	33.— 34.—
Les, trami kub. č.	— 30 — 34
Uglje	2.45 2.70

Poslano.

Voda za pranje konj

za jačenje pred in po velikem trudu in pred šolanjem za dirke je vsled mnogoletnih izkušenj

Kwizde c. k. pr. restitucionalni cvet ter opozarjamo na dotični oglas na tej strani današnjega lista. (b)

„Slovanski Svet.“

polumesečnik, obsezač po 16 velikih stranih, razpravlja kulturna in politična vprašanja slovska, opisuje važne dogodke iz vseh slovskih krajev, naznanja važnejša slovska književna dela in prave slovske časopise ter objavlja tudi boljša leposlovna dela slovskih pisateljev v slovenskem prevodu. Sotrudniki so listu odlični Slovani iz raznih delov slovske zemlje. Cena je nenavadno nizka.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 3 gld. — kr.
za pol leta . . . . . 1 gld. 50 kr.
za četrt leta . . . . . — 75 kr.

Za ljubljanske naročnike in dijake pa celoletno 2 gld. 80 kr., pololetno 1 gld. 40 kr. in četrletno 70 kr.

Naročnina se pošilja po nakaznicah upravnistvu „Narodne tiskarne“ v Ljubljani.

Isto upravništvo utegne postreči še z vsemi številkami, ki so doslej izšle.

Uredništvo in upravništvo
SlovskegaSveta.

JAKOB KLEMENC

trgovca

Via S. Antonio

Ima v zalogi velik izbor raznovrstnega lapega volnenega blaga za moško i žensko obleko ter se vedno nahaja v veliki množini izborne kotanine, baršuna, platna in flaneli v raznih barvah. Dole se bela zagrinjala vsake vrste in velikosti. P. stiči more z najepšimi namiznimi prti, volnenimi robci, pletli in drugimi ženskiimi ogrijali. V obilnej meri se dobi za gospe vsakotne pregroze in lšpa za plese in žentive in to vedno novo, moderno i nežaležano blago. Vsaka naročba na deželo (po obrazcih ali muštrih) se izvrši hitro in točno ter lahko nekateri vrsti blaga brez dacia na deželo pošlj. Svihtato blago je vedno najnovejša izdelka; svihtate trakove vsake velikosti za plese, ali za nagr bene vence, kakor tudi zlate in srebrne franže s dobe na izbor. Ima za slovenska družva trobojne svihtate trakove v raznej širokosti. Za obilno naročbo se priporoči vsem p. n. d. načinom, da ga pogosto ma z naroč li po-
cast.

KWIZDE

e. kr. izklj. priv.

restitucionalni cvet
(voda za pranje konj)

Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jače-
nje pred in po velikem trudu in podeli
konju posebno vztrajnost o dirkah itd. —
1 steklenica gl. 1.40.

KWIZDE

korneuburški živinorejni prašek
za konje, goveda in ovce.

Ako se daje živini redno živinorejni
prašek, je vsled mnogoletne izkušnje iz-
vrstno sredstvo proti slabemu teku, mol-
ženji krvi in za izboljšanje mleka.

Kwizde krepčajoča krma za konje
in govedo za brzo pomoč onemogle ži-
vine in pospeševanje reje. — V zabojih
po 6 in 3 gl. in omotih po 30 kr.

Kwizde Vaseline za konjska kopita
proti suhim in lomečim se kopitomi
Lonček f. 1.25.

Kwizde lep za kopita (umeteljni
rog). 1 drožič 80 kr.

Kwizde e. kr. priv. prašek za des-
infekcijo hlevov, gnojnic, ob enem izvr-
stno sredstvo za vezanje gnojne soli. —
1 omot po 1/2 kg. 15 kr.; 1/2 zaboja
gl. 1.40, 1 zaboj gl. 2.40.

Kwizde svinjski prašek za pospe-
ševanje reje in brzo pomoč onemogle
živine. — 1 veliki omot gl. 1.26, mali
63 kr.

Kwizde milo za pranje domače ži-
vali, kositrova škatlja po 100 gramov
80 kr., kositrova škatlja po 300 gramov
gl. 1.60. 4—2 (B)

Dobiva se pristno:

V Trstu v lekarnah gg.: C. Zanetti, P
Prendini, G. B. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg
Josip pl. Leitenburg, A. Praxmarer, M. Ravasini, I
Serravallo, na debelo in izvožnja pri C.
Zanettiju, lek.: P. Prendinju,
lek.-ju; po mirodilnicah in eksporterjih: Brajdich
& C. H. Hirsch, J. Heimlicher, J. Kirchner, Fran
Mell, bratje Zernitz; na drobno v lekar-
nah, na debelo po vseh večjih mirodilni-
cah v Postojni, Sežani, na Reki, v Pulju, Rovinju,
Dubrovniku, Spletu in Zadru.

Da se varuje pomot, prosimo p.
n. občinstvo, da zahteva o kupovanji
teh sredstev vedno Kwizde prepa-
rate in da se pazi na gorenjo var-
nostno znamko.

Pošilja se po pošti proti povzetju
vsak dan po centralnem skladišči: Kreis-
apothekes Korneuburg

Franz Joh. Kwizda,

e. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni doba-
vitelj za živnozdravniske preparate.

SUKNO

razpoložiti za gotov denar ali po
postnem povzetju po zelo nizkih
cenah in sicer

samo dobre vrste:

3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
3-10 m, celjska, boljše, 4.30
3-10 m, celjska, 8.—
3-10 m, celjska, 10.—
2-10 m, površna sukna 8.—
2-10 m, črna sal. obleka 10.—
3-10 m, črna sal. obleka 10.—

Kar ni komu všeč, se lahko vrne
Uzorec franco. — Naslov:
FRIEDRICH BRUNNER
Tuchfabrik-Lager
Na drobno: Brunn, Na debelo,
Op. Uzorec za gospodo krojače
nefrankovani.

OGLAS.

Cudovite kapljice sv. Antona Padovanskega.

To priproste in naravno
zdravilo je prava dobrodejna
pomoč in ni treba mnogih ba-
sed, da se dokaže njihova
čudovita moč. Če se le rabijo
nekotiko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu
najtrdovratniše želodčne bolezni. Prav izvrstno
vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na
jetrih in na eranic, proti črvenim boleznim
in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadlež-
nostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok
ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo
omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi
pred vsako boleznijo. 11—12

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na
svetu; za naročbo in pošiljanje pa edino v le-
karnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni
E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in
M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi
se zavoj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo go-
ljufa, da si nimajo nobene moči in vrednosti.

Veliko skladišče vsakovrstnega mineralnega
z ravnilnega in gumijevega blaga. Zastop za
vso pokrajino.

OGLAS.

Ker letos ne bode o sv. Mihelu na-
vadnega sejma za lesene posode,
priporoča podpisana trdka vsm dotičnim,
ki enakih potrebujejo, bogato svojo zalogo

posôd za vino

kakor: brente, čebre, kadi in drugo brodje
pod jako umestnimi cenami. Blago je do-
brega, domačega proizvoda.

M. KRŽE

Trst, Piazza S. Giovanni, št. 1.

Želodčne

bolezni, slabosti, slabo prebavljanje, me-
sece trajajoče kovcanje, truhobol, bo-
lezni na jetrih, hemorojde, posebno pa
prehlajenje želodca itd. ozdrave se v naj-
krajšem času z 20 let izkušenim, edino
pristnim, „Universalnim želodčnim eliksi-
rom“ lekarničarja Schneid-a „St. Georgs-
Apotheke“, v., Wimmergasse 33. Cena
1 gl. in 1 gl. 80 kr.; z pošto 25 kr. več.
Zaloga v Trstu pri G. B. Manzoni, lekarna,
Via Sette Fontane.

Pivovarna „Farrach“ pri Gradcu

Pivo Farrach, katero je uže od davna priljubena pri občinstvu, našlo je enak dober
vospob tudi pri našem občinstvu, odkar je vpeljano v Trst.

Izvrstno to pivo se toči v raznih pivarnah in gostilnah; dobi se v steklenicah in iz
soda ter se naročuje pri glavnem zastopni pivovarne „Deposito di Birra di Farrach“ v
Trstu, Barriera vecchia, h. št. 5, scala d'oro. Telefon št. 275.

Glavni zastopnik Izidor Jelenko v Trstu.

Gospodu G. Piccoliju, lekarju »pri Angelu« v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje naskrenejše zahvale za Vašo
esenco, katera me je rešila bolezni, koja me je spravila
skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem trpel v že-
lodcu brez vsakega upa na olajšitev. Vedno hujšej bo-
lezni pridruži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih
tovarišev dobilo je zopet popolno zdravje, in to le po
Vašej nedosegljivej „Piccolijevej esenci“, za kojoj smo
Vam do smrti hvaležni.

Josip Tomažič,
e. kr. orožniški vódnik v Pulji.

Najboljša in najcenejša angležka ura v remontoirnej obliki z nihalom!

Unicum sedajnosti!
Samo 4 gl. namesto 15 gl. 10 letna garancija da se kazalo sveti in 2 letna
garancija, da ide ura točno.

Ta ura, ki je odlikovana z 9 zlatimi, srebrnimi in mednimi kolaj-
nami je v okvirju iz čivregol-zlati kovins po gore sroječem načrtu ter
ima patentirano ploščato stekleno kazalo, katero ima čudovito lastnost, da se v tem-
nej noči samo ob sebi

sveti kakor mesečni žarki.

Razun tega ima budilni zvonček, ki se more staviti na kateri koli čas, 2 bron-
cirana težala in, ker je cena, vključljivo odprave v lesenih zabojih, stavljena samo na
štiri goldinarje, more si vsak to kupiti tako izvrstno, trpežno uro, ki je prava dika vsa-
kemu stanovanju. Pošilja se proti gotovem denarju ali proti poštnem povzetju.

Exporthaus „zur Kaiserin Maria Theresia“, Wien.

III. Bezirk, Krieglergasse II, Parterre Thür 5.

Relno! Neverjetno po ceni! JESENSKE IN ZIMSKE OBLEKE.

Za Moške.

Naznaniti treba širokost prsij ter vranjo in notranjo dolgest hlače.

1 fina obleka iz bešljanega sukna	gl. 18.—
1 „ „ „ Melton sukna	13.—
1 „ „ „ površna suknja	13.—
1 „ „ „ Mandarin zimska suknja	18.—
1 Menčikof za popotovanje	14.—
1 lovka suknja iz valjanega sukna	4 50
1 „ „ „ lina	6 50

Za dečke od 9 do 15 let.

Naznaniti treba širokost prsij ter vranjo in notranjo dolgest hlače.

1 fina obleka iz bešljanega sukna	12 —
1 „ „ „ Melton sukna	10 50
1 Wawes-Menčikof z kapuco	9 —
1 W wos-Menčikof z kapuco iz valjen-ga sukna	8 —

Za deca od 2 do 8 let.

Prosimo, da se pove starost.

1 fini jesenski kostum iz sukna	6 —
1 belgijski	4 —
1 Wawes-plašček z kapuco	5.50
1 „ „ „ iz valjenega sukna	4.50

Vsakovrstne suknene hlače od for. 4.— do for 7.—
Obleke in perilo za delalce po neverjetno nizki ceni — Uniforme za dru-
tva napravili se naglo in prav cenó. Kostumi za otroke iz bombaža od 2 gl. dalje

Razpošiljatev: Wien, II., Kraftgasse 3, Th. 5
proti poštnem povzetju. Kar se komu ne dopade, vrzame se 2 dni po sprejemu nazaj.

TVRDKA
Bernhard Ticho
Brünn, Krautmarkt 11, Sa. re.
(v lastnej hiši)
pošilja proti povzetju:

Sukna 20
lešet metrov, sama volna, v vseh barvah, v černih
barvah dvojne širine f. 8

Kalmuka
deset metr., črtež po moči se da oprati 60
ctm. f. 2 70.

Valarijne flaneli
lešet met., ki se da oprati na pol volna po
najnovejših risarijah 60 ctm. f. 4.

Baršena za oblek
lešet metr., ki se da oprati, krasni vzorec
60 ctm. širok f. 3

Niger kega valjaneg sukna
deset metr., sama volna, najnovejšo blago
za jesenske in zimske obleke dvojne širo-
kosti for 5.

Velurjevi šali
1/4 dolga samo volna f. 3.50.

Ragusa moderno sukno
dvostroko široko, za kostume, v vseh barvah,
udi progasto in pisano 10 metr. for. 9.

Blago za spalne sukne
60 ctm. šir. najnovejši vzorec 10 m. f. 2.50

Životi „Jersey“ za gospe
(jopice) z svihtanimi gumbi, v vseh barvah,
kompletne, velike; 1 komad f. 1.50

Košulje za delalce
iz rumburškega oksforda velika, 3 kom f. 3

Holandske dolge preproge (ostanki)
10—12 metrov dolge, 1 ostanek f. 3.60

Normalne košulje in hlače,
kompletne, velike, 1 kom. f. 1 50

Crni Terno
saksanski izvod, dvostroko širok, za celo
obleko, 10 m-trov f. 4.50

Progasto blago za obleke
60 ctm. široko, najnovejši vz rki,
80 met f. 2.50

Volnati ryps
v vseh barvah, 6,0 ctm širok,
10 metrov f. 3.50

Dreidraht (Trožičje)
najboljša vrsta, 60 ctm. široko,
10 metrov f. 2.50

Ženske košulje
iz močnega platna sčipkami
6 komadov f. 3.25

Dom če platno
1 komad, 30 vatlov 1/4 for: 4.50
1 „ 30 „ 1/4 „ 5.50

Klug-Webe
boljše nego platna
1 komad, 30 vatlov f. 6 —

Sifon
1 komad, 30 vatlov, 1 s f. 5.50, naj-
boljša vrsta f. 6.50

Kannafas
1 kom. 30 vatlov, lila f. 4 50
1 „ 30 „ rudič f. 5 20

Oksford
na mor. pr-ti, dobra vrsta, 1 kos
30 vatlov f. 4.50

Garnitura iz rip a
sestoječa iz 2 posteljnih pregrinjaj in
namiznega prta se svihtanimi šipkami
for. 4 50

Garnitura iz jute
2 namizna prta in p. seljino rogrinjalo
s šipkami f. 3.50

Jute zastor
jurški vzorek; podpolni
for 2 30

Konjska plahta
jako dobra, 190 ctm. dolga, 130 ctm.
široka, f. 1.50

Odeje za fijakerje
190 cm. dolga, 130 cm. široka, f. 2.50

Košulje za gospoda, lastno delo
bele ali barvane 1 kos 1 a f. 1 50,
1 l a f. 1 20

Ženske košulje
iz sifona in platna, fino pletene, 3 kom.,
for. 2 50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brnsko sukno
Ost. nek 3, 10 m-trov za podpolno možo
obleko f. 3 75

Ostanki Brnskega sukna
Ostaneč za podpolno možko obleko 3,10
m-trov dolga for 5

Blago za zimske suknje
ostaneč 2-10 m za popolno zimsko sukno
rjavo in višnjevo, f. 3 50

Blago za površnje suknje
najfinejše vrste, za celo sukno f. 2.—

Vzorki brezplačno in franco. Kar
komu ni všeč se sprejme brez ugo-
vora nazaj.